

Antroponimia din Ineu între Secolele XVII-XVIII¹
Anthroponymy in Ineu between the XVII-XVIII Centuries

Melinda Gabriela KERESZTES
Universitatea „Babeş-Bolyai” Cluj-Napoca

Abstract: *In this article we attempt to analyze the anthroponomy of Ineu as presented from the seventeenth century until the eighteenth, in order to offer more answers not only of a cultural nature, but also ethnical, patrimonial and social. The basis for this article are primary sources such as the register of fief conscriptions from 1605, 1746 and 1777. There are two objectives that this scientific studies attempts to accomplish. The first one encompasses a multitude of research topics: to analyze surnames in regards to their origin divided in a number of categories (For example: those derived from their place of origin, from crafts, ethnical meaning or nicknames). The second objective refers to the creation of statistical evaluations regarding the spread of surnames originating in the Old Testament, the New Testament, divinity or from saints' names from the thirteenth until the eighteenth century. After the statistical review and interpretation process we decided to create charts and graphics through which we can show the influence of both the Western and Eastern Church upon the naming tradition of Ineu.*

Keywords: anthroponomy, economy, ethnic culture, religious confession.

În acest studiu dorim să realizăm o analiză antroponimică asupra Ineului care să cuprindă secolele XVII-XVIII. De asemenea, cercetarea noastră nu se limitează doar la analiza antroponimiei ineuane, ci vom urmări și alte aspecte ce țin de mediul religios, economic, social și cultural.

Dimensiunea religioasă din Ineu poate fi urmărită din perspectiva antroponimiei care este susținută de sursele primare, precum conscripțiile urbariale din secolele XVII-XVIII. Conscripțiile urbariale din anul 1605,² 1746³ și 1777⁴ au fost realizate în perioada regimului habsburgic și aveau rolul de a înregistra veniturile și bunurile materiale ale locuitorilor din Ineu.

Antroponimele creștine furnizate de conscripția din anul 1746 sunt următoarele: Andris (2), Avram (2), Blasiu, Constantin (2) (Kosztandin, Koszta), Dumitru (2), Danyila, Dan, Gheorghe (9) (sub alte forme Gyurka, György, Gyorgy, Gyurk, Gyрка), Gavrilla/Gavrila (3), Ioan (19) (cu formele Juon, János, Ioncsi, Iuon, Onya, Onyika, Onjika, On), Illia/Ilia (2), Iosif (Joseff), Luka, Lazar, Mihail (10) (cu alte forme Michaeliy, Mihaly, Mihaila), Marko (3), Marian (4), Nikula/Mikula (2), Petru (15) (cu formele Péter), Paul, Simion (Szumeon), Teodor (9) (Togyer, Todor, Thoda, Toda), Toma. În ultima conscripție care datează din anul 1777 au fost atestate următoarele antroponime creștine: Andrei (3) (sub forma antroponimului Andreika), Avram (sub forma antroponimului Avrám), Alexandru

¹ Acest studiu face parte dintr-un proiect de cercetare realizat în cadrul Colegiului Virtual de Excelență al STAR-UBB, intitulat „Antroponimia într-un habitat de frontieră: nume și porecle în Ineu (județul Arad) secolele XIII-XVIII”.

² Accesibile pe site-ul: www.archives.hungaricana.hu.

³ Gheorghe Ciuhandru, *România din Câmpia Aradului de acum două veacuri cu un excurs istoric până la 1752 și însemnări istorice-politice ulterioare*, Arad, Tipografia Diecezană, 1940, pp. 72-76.

⁴ Muzeul Județean Arad, *Fond Muzeul feudal*, dosar număr 1590, număr 1588, „Conscripțiune urbarială din 1766, fascicol 3, districtul Ineu, redactat în latină”.

„Anthroponymy in Ineu between the XVII-XVIII Centuries,” *Astra Salvensis*, VIII (2020), no. 16, p. 27-42

(apare sub grafia maghiară Sandor), Cristian (Kriszta), Constantin (3) (forma antroponimului Koszta), Dumitru (2) (Demitru, Mitru), Dan, Florin (Flore 2), Gavril/Gavrilla (3), Georgius/Georgie (10), Gheorghe (2) (apare în grafia maghiară Gyrka, Gyurka), Gligor, Ioan (32) (antroponimul apare sub diferite forme Iános, Iuon, Iánoos, Ioncsi, Oon), Iova (7) (antroponimul apare sub formele Iován, Ióva), Illia/Ilia (2), Igna (2), Iosza (Iosua), Iánk (2), Lazăr (2) (cu grafia în maghiară Lazár), Luca (antroponimul apare sub forma Luka), Mark/Marko/Marczis (3), Mihail (14) (apare sub formele Michaeliy, Mihaly, Mihaila), Nicolae (apare în grafia maghiară Miklós), Moisa (Moisza), Marian (4) (apare în grafia maghiară Marián), Petru (22) (apare sub formele Peti, Peter, Péter), Paul, Roman, Rafila, Simeon (Szimeon), Ștefan (Istvány), Teodor (17) (apare sub formele Thoda, Togyer, Toda) Toma (2). În onomastica ineuană forma antroponimului Peti a fost transmisă încă din secolul al XIII-lea.⁵ Acest fapt reprezintă că unele forme vechi, datate din secolul al XIII-lea au fost păstrate de-a lungul secolelor, așa cum a fost exemplul antroponimului Petru.

În demersul nostru au fost semnalate și antroponimele neomologate de Biserică, acestea fiind prezente în conscripția din anul 1605: Balka, Lovas (2), Olah, Totth, Vayda, Zantho, Ziguli. Din această conscripție, toate antroponimele, în număr de opt, sunt necreștine. Tot din această serie au mai fost înregistrate, în anul 1746, antroponime necreștine: Arsza, Argyelan, Brad, Cismas, Kovács (2), Lup, Miska, Nyeda, Pask, Peja, Pauna, Sztojan, Sztan, Szim, Tripa, Tamas, Ursz (4), Zziga. Pentru anul 1777, au mai fost identificate antroponime care nu au fost inspirate din mediul religios: Armanka, Bonczul, Doki, Dragoi, Dama, Dima, Hoch, Iefta, Ilisie, Ielvan, Lup (2), Médo, Meda, Malta, Neda, Mitru, Ona, Onesa, Oncsul, Rusyul, Sztán, Tripon (2), Tripi, Ursz, Vanul, Ván (2), Veszka, Vulli.

Recenzând aceste elemente onomastice, s-a ajuns la un total de 279 de antroponime, dintre care 216 sunt creștine, iar cele 63 rămase sunt neomologate de Biserică. Aceste două grupe onomastice arată că predominau într-un număr mai mare numele creștine față de cele necreștine. Mai putem observa și preferința pe care o aveau localnicii cu privire la onomastica creștină, prin utilizarea de mai multe ori a unui antroponim: Andrei (5), Constantin (5), Dumitru (4), Gheorghe (22), Gavril (6), Ioan (51), Ilie (4), Mihail (25), Marian (8), Nicolae (3), Petru (37), Teodor (26). Mai trebuie să adăugăm în privința acestor antroponime că, în secolele XVII-XVIII, a existat un proces de maghiarizare în Ineu. Acest proces s-a putut observa prin utilizarea unor antroponime cu grafie maghiară, însă majoritatea dintre ele sunt nume biblice de origine ebraică, greacă și latină. Antroponimele cu grafie maghiară sunt: Andrei (Andreika), Ardelean (Argyelan), Avram (Avrám), Constantin (Kosztandin, Koszta), Cristian (Kriszta), Gheorghe (Gyrka, György, Gyorgy, Gyurk, Gyrka), Ioan (Juon, János, Ioncsi, Iuon, Onya, Onyika, Onjika, On), Iosif (Joseff), Iosza, Iánk, Luka, Mihail (Michaeliy, Mihaly, Mihaila), Moisa (Moisza), Nicolae (Miklós), Petru (Peti, Peter, Péter), Szumeon, Teodor (Togyer, Todor, Thoda, Toda) Toma (Tamas). Totuși, în onomastica ineuană regăsim într-un număr

⁵ Katalin Fehértói, „Árpádükori közsói eredetű személyneveinkről”, în *Magyar nyelvőr*, volum 121, număr 1, 1997, p. 73.

mai redus antroponime maghiare: Miska, Nyeda, Peja, Armanka, Bonczul, Doki, Hoch, Harap, Iefta, Médo, Meda, Malta, Neda, Tamas, Ván, Veszka, Zantho, Ziguli. Prin asocierea antroponimelor românești cu cele din mediul răsăritean se pot cunoaște următoarele: Andrei, Dumitru, Dan, Florin, Gheorghe, Gavril, Ioan, Ilie, Mihail, Marian, Nicolae, Paul, Teodor, Ardelean (Argyelan), Brad, Lup, Tripa, Ilisie, Mitru, Rus (Rusyl). Prezența antroponimelor românești a fost semnalată și de către Mihai Eminescu: „[...] *E natural așadar ca numile de botez ale românilor să fie foarte variate, ceea ce înlesnește constatarea identității mai mult decât dacă pe toți i-ar chema Janos și da totodată un teren vast fantaziei poporului, care scurtează aceste nume sau le adaogă cu sufixe dezmierdătoare*”.⁶ Aceste rezultate ilustrează faptul că depozitul de nume creștine este mult mai bogat, spre deosebire de cel necreștin. În continuare, dorim să împărțim antroponomia creștină în mai multe categorii.

Prima categorie pe care ne propunem să o analizăm este cea formată din antroponimele veterotestamentare din Ineu. Au fost recenzate 95 de antroponime veterotestamentare: Avram (3), Danyila, Dan (2), Gavriila, Gavrilla (6), Mihaly, Mihaila (24), Marian (8), Moisă, Ioan (27), Iosif, Ilie (4), Iosua, Jova (15) (cu formele Iovan, Ióva, Jova), Simion (2)⁷ (vezi graficul 1). Cele mai frecvente antroponime veterotestamentare sunt: Ioan, Mihail, Iovan, Marian, Gavril, Ilie, Avram, Dan, Simion. Din rândul acestor antroponime putem observa că localnicii au manifestat o devoțiune mai mare față de Ioan decât față de Mihail, în secolul al XVIII-lea. De asemenea, popularitatea antroponimului Ioan a avut succes nu doar în arealul Transilvaniei, ci și în Serbia, Cipru, Grecia, Ucraina, Belarus.⁸ Sunt întâlnite antroponime care și-au păstrat același ritm constant între anii 1746 și 1777: Marian, Gavril, Avram, Ilie. Putem observa că antroponimele veterotestamentare precum Moisă, Iosif și Iosua apar numai la o singură persoană. Aceste antroponime au fost preluate de către anumiți localnici din Ineu, deoarece erau familiarizați cu virtuțile și istoria personajelor biblice. Moise era considerat un lider pentru că a salvat evreii din Egipt, de asemenea, le-a dat și o lege.⁹ Succesorul lui Moise, Iosua a condus israeliții și a cucerit Canaanul.¹⁰ Iar despre Iosif știm că a fost unul dintre ucenicii lui Isus. Avram era considerat „tată” al evreilor și potrivit *Bibliei*, prenumele respectiv s-a schimbat odată cu statutul lui.¹¹ Antroponimul acesta este în legătură cu numele asiro-babilonean Abirămu, care însemna „tată-măreț”, treptat a ajuns să fie tradus în greacă, prin Abraam și latină Abram, Abraham.¹² Numele

⁶ Mihai Eminescu, *Sfântul Pământ al Transilvaniei*, ediția a II-a, București, Editura Saeculum Vizual, 2014, p. 160.

⁷ Șerban Turcuș (coordonator), Adinel Dincă, Mihai Hasan, Victor Vizauer, *Antroponomia în Transilvania Medievală (secolele XI-XIV). Evaluare statistică, evoluție, semnificații*, volum I, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2011, p. 275, 116.

⁸ Ionel Boamfă, „Peculiarities of the Chrono-Spatial Distribution of the Anthroponyms in the Carpathian-Balkan Space”, în Alexander Malinov (editor), *4th International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences and Arts SGEM 2017*, Sofia, 2017, p. 48.

⁹ Richard R. Losch, *Dicționar enciclopedic de personaje biblice*, Oradea, Editura Casa Cărții, 2014, p. 341,

¹⁰ *Ibidem*, p. 240.

¹¹ Nicoleta Popescu, „Utilizarea unor antroponime masculine biblice în limba română”, în volumul *Limba română actuală: Normă și diversitate stilistică*, Chișinău, 2018, p. 56.

¹² *Ibidem*, p. 240.

„Anthroponymy in Ineu between the XVII-XVIII Centuries,” *Astra Salvensis*, VIII (2020), no. 16, p. 27-42

veterotestamentar Simion de origine ebraică (Shimon) a fost transmis, pe filieră grecească și latină, prin Simon.¹³ Toate aceste antroponime atestă faptul că populația din Ineu era una deja profund creștinată.

În categoria antroponimelor neotestamentare absorbite de biserică și redistribuite în Ineu sunt următoarele: Lukas (3), Andrei, Andreika (5), Lazar (3), Marc (4), Petru (37), Paul (2), Simion (2), Toma, Tamas (4) (vezi graficul 2). Din această categorie de antroponime neotestamentare s-a înregistrat un total de 62, ceea ce arată că erau mai puține față de cele veterotestamentare (vezi graficul 3). Printre aceste antroponime neotestamentare cele mai populare erau: Petru, Andrei, Mark, Toma, Tamas, Lukas, Lazar. Preferința pentru numele Petru în secolul al XVIII-lea s-a datorat faptului că a fost considerat cel mai fidel față de Iisus; de asemenea, Biserica Romano-Catolică îl identifică pe acesta drept primul episcop al Romei, mai precis primul papă.¹⁴ Antroponimul Petru a pătruns și în zonele Croația, Serbia, Bulgaria.¹⁵ Numele neotestamentar Luka și-a păstrat ritmul constant în anii 1605, 1746 și 1777, dar nu a fost, atât de popular precum Petru.

Antroponimele teoforice sunt prezente în Ineu într-o proporție modestă. Mai amintim că antroponimele teoforice nu sunt înregistrate în conscripția din anul 1605, de aceea au fost identificate în total 46 pentru secolul al XVIII-lea: Danyla, Lazar (3), Kriszta, Teodor (26), Iovan, Jovan (15) (vezi graficul 4). Printre cele mai frecvente antroponime teoforice sunt: Ioan, Teodor, Jovan. Din antroponimia răsăriteană fac parte Teodor, care este compus din „theos” și „doron”, semnificând „*darul lui Dumnezeu*”.¹⁶ Tot din categoria antroponimelor răsăritene îl întâlnim pe Cristian, care apare cu grafia maghiară Kriszta. Mai precis, acest antroponim Cristian este unul grecesc, dar a fost împrumutat ulterior și de patrimoniul antroponimic occidental.¹⁷ Un alt nume teoforic, grecesc, este Ioan, compus din „Jo”, care este forma scurtă a lui „Jahve” și „hanan”, care înseamnă „*Dumnezeu a avut milă*”.¹⁸ Antroponimul teoforic ebraic este Lazăr care apare sub grafia maghiară Lazár. Lazăr provine din „El” și „azar” ce înseamnă „*Dumnezeu este ajutorul meu*”.¹⁹

Hagionimele sunt cele mai bine reprezentate în cultura onomastică ineuană, fiind catalogate în total 192: Andrei (5), Alexandru (Sandor), Blasius, Benedicti, Cristian (Kriszta), Constantin 4 (Koszta, Kosztandin), Crăciun 4 (Kracsun, Kretsum), Dan, Danyila (2), Dumitru (3), Emerici, Franciscus, Gavrilla (6), Gheorghe (21), Ioan (27), Ilie (4), Iosif (Joseff), Lazăr (3), Luka (3), Mark, Marko (5), Mihaila, Mihaly (24), Nikula (3), Petru (37), Paul (2), Roman, Szimeon (2), Ștefan (Istvány), Teodor (26), Toma (3) (vezi graficul 5). Putem observa că cele mai preferate hagionime de către ineuani erau: Petru, Ioan, Teodor, Mihail, Georgius.

¹³ *Ibidem*, p. 58.

¹⁴ *Ibidem*, pp. 387-390.

¹⁵ Ionel Boamfă, „Peculiarities of the Chrono-Spatial Distribution of the Anthroponyms”, p. 49.

¹⁶ Șerban Turcuș (coordonator), Adinel Dincă, Mihai Hasan, Victor Vizauer, *Antroponimia în Transilvania Medievală (secolele XI-XIV)*, p. 130.

¹⁷ *Ibidem*, p. 126.

¹⁸ Aurelia Bălan Mihailovici, *Dicționar onomastic creștin*, București, Editura Minerva, 2003, p. 277.

¹⁹ Șerban Turcuș (coordonator), Adinel Dincă, Mihai Hasan, Victor Vizauer, *Antroponimia în Transilvania Medievală (secolele XI-XIV)*, p. 135.

Prezența unui număr atât de mare de hăgionime arată că o parte din populația din Ineu a respectat vechile principii care își au originile în Evul Mediu, mai precis, copilul să primească la naștere numele sfântului celebrat, dacă coincide cu data acestuia. Pe baza acestor antroponime se disting mai multe categorii care sunt specifice bisericilor latină și constantinopolitană, deoarece ambele au recunoscut virtuțile și utilitatea unui sfânt, dar și lipsa de apetență pentru un oarecare a făcut ca un anumit personaj canonizat să primească drept de cetățenie antroponimică doar într-o zonă.²⁰ În privința antroponimelor care au apărut prima dată în zona orientală și apoi, s-au răspândit spre Occident sunt atestate următoarele: Ioan, Andrei, Constantin, Nicolae, Gheorghe, Dumitru, Teodor, Mihail, Gavril, Alexandru, Roman, Dan, Ilie, Lazăr, Paul, Cristian, Ștefan.²¹ Numele sfinților care au apărut și au avut un succes întâia oară în arealul occidental: Benedict, Emerici, Franciscus, Luca, Marc, Paul.²² Sfântul Blasius este de origine armeană și s-a bucurat de devoțiunea ambelor rituri în epoca medievală și în secolul al XVIII-lea, însă accentul este mai puternic din partea ritului latin.²³

Devoțiunea pe care o aveau localnicii față de un anumit personaj biblic poate fi urmărită și prin prezența antroponimelor sfinților militari în Ineu. Au fost recensate un total de 69 de antroponime ale sfinților militari: Andrei (4), Alexandru (Sandor), Georgius (13), Mihaly (24), Teodor (26) (vezi graficul 6). Iar din categoria antroponimelor sfinților mendicanți a fost înregistrat doar Franciscus. Constatăm că nevoia de a lega identitatea unui individ de un sfânt persistă în Ineu și în secolele XVII-XVIII.

Conscripțiile urbariale din anii 1605, 1746, 1777, oferă o perspectivă inedită pentru analiza socio-economică și antroponimică a Ineului. Conscripția din anul 1605 a avut în vedere inventarierea veniturilor și bunurilor din mai multe localități: Ineu, Pâncota, Simand, Rokszin, Kenderarto, Măderat, Târnova, Pinteklaka și Gella.²⁴ În privința aceasta, analiza noastră se va limita asupra familiilor din Ineu. Din această sursă au fost recensate 8 nume de familii: Benedicti, Emerici, Georgius (3), Franciscus, Lukas, Michaeliy. Numărul destul de redus nu reprezintă totalul populației din Ineu, de aceea credem că conscriptorii aveau interesul să înregistreze doar pe cei care locuiesc în cetatea Ineu.²⁵ Din conscripție cunoaștem că doar trei familii aveau în gospodărie animale: Franciscus Zantho, cu 4 bovine și 2 vaci; Georgius Lovas, cu 8 bovine și 2 vaci; Emerici Lovas, cu 8 bovine și 2 vaci.²⁶ Pe lângă aceste informații mai sunt menționate și statutul categoriilor sociale: văduva

²⁰ *Ibidem*, p. 149.

²¹ *Ibidem*, p. 140, 144, 147, 151, 154, 159; <http://www.santiebeati.it/dettaglio/22050>, accesat la data de 5 mai 2020.

²² <http://www.santiebeati.it/onomastico.html>, accesat la data de 5 mai 2020.

²³ Șerban Turcuș (coordonator), Adinel Dincă, Mihai Hasan, Victor Vizauer, *Antroponimia în Transilvania Medievală (secolele XI-XIV)*, p. 152.

²⁴ Adrian Magina, „Conscripția și inventarul bunurilor cetății Ineu în anul 1605”, în *Banatica*, număr XXI, 2011, p. 90.

²⁵ *Ibidem*.

²⁶ https://archives.hungaricana.hu/en/urbarium/view/hu_mnl_ol_e156_a_fasc028_no061/?document=1&pg=0&fbclid=IwAR1e6NrGfeb21wyAjt4Trap5OLKMj3PFGT1nyTHWN8BGy4MeyTFoA-WIY&bbox=-500%2C-2245%2C2718%2C-447, accesat la data de 10 mai 2020.

„Anthroponymy in Ineu between the XVII-XVIII Centuries,” *Astra Salvensis*, VIII (2020), no. 16, p. 27-42

lui Emeric Lovas, văduva lui Michaeliy Vayda, văduva lui Benedicti Ziguli și judele (judex) Lukas Totth.

Conscripțiile din secolul al XVIII-lea sunt mai bogate din punct de vedere antropomic, demografic și economic, spre deosebire de secolul al XVII-lea, deoarece au înregistrat un număr mai mare de persoane. Documentele din anii 1746 și 1777 au consemnat nu doar locuitorii cu venituri sau fără venituri, ci și pe frații și copiii acestora. În anul 1746, au fost înregistrate 137 de familii la care se mai adaugă 4 copii și 5 frați sau surori. Cei patru copii aparțineau familiilor: Halmacsan Ursz, Jovutz Petru, Dudas Nyeda, Vlad Petru. De asemenea, despre cei 5 frați sau surori cunoaștem că aparțineau familiilor: Male Todor, Bank Onika, Dehelan Avram, Szúcs Juon, Galata Petru. Demografia Ineului, conform conscripției din anul 1746, indică un total de 146 de indivizi. Din punct de vedere social, populația Ineului era împărțită în două grupe, civili (47) și militari (90), iar cei din urmă au primit acest statut pentru că au participat alături de trupele habsburgice, între anii 1741-1748, la războiul de succesiune.²⁷ Referitor la categoriile sociale din Ineu, cunoaștem că existau 90 de iobagi cu casă și pământ (*hospites*), 16 iobagi de mâna a doua, cu casă, fără pământ (*subhospites*) și 2 iobagi fără pământ taxabil (*Inquilini*).

Tot în anul 1746, locuitorii Ineului erau specializați în diverse activități meșteșugărești menite să intensifice economia comunității. Întâlnim ineuani care erau preocupați de creșterea animalelor (bovine, vaci, cai, viței, măgari, porci), apoi unii erau specializați în arta somelieritului, apiculturii și agriculturii de grâu și orz. Datorită acestor activități au fost înregistrate următoarele animale din gospodăria ineuanilor: 120 bovine, 96 vaci, 1 măgar, 29 viței, 268 porci. Pe lângă creșterea animalelor localnicii aveau la acea vreme: 119 butoaie cu vin, 112 stupi de albine, 3 mori de apă. De asemenea, cetățenii din Ineu aveau două modalități prin care puteau semăna cerealele, pe propriile moșii, unde au fost înregistrate: porumb $12^3/8$, grâu $3^4/8$, iar pe cele care se aflau pe pământ străin: 6 orz, grâu $6^6/8$, porumb⁸/₇. Toate aceste cereale au fost măsurate cu câbla de semănături, adică găleata de cereale.

În Conscripția din anul 1777, au fost păstrate informații despre mediul socio-economic al Ineului la fel de valoroase, precum cele din anul 1746. Au fost înscrise în document 182 de localnici ineuani. De asemenea, la acest număr se mai adaugă încă 8 copii care aparțin familiilor: Muza Doki, Raduszav Iefta, Bitang Petru, Bárdan Lup, Liseta Tripi, Szurd Iova, Zsuskia Toma, Kolka Toda. Informațiile transmise de conscripție indică un total de 187 de persoane care, de fapt, reprezintă doar o parte din demografia Ineului. Structura socială a Ineului pe baza conscripției din 1777 era reprezentată de: 179 de iobagi cu casă și pământ (*hospites*) și 6 iobagi fără pământ taxabil (*inquilini*). La această ierarhie socială, au mai fost atestați de conscripție doi judex Dudás Giorgie, Stephanus Kovács și 5 văduve ale soților Pannaj Rafila, Krissán Armanka, Maris Ona, Posza Anucza, Gubernásh Veszka. Creșterea animalelor a fost printre cele mai importante activități ale localnicilor în Ineu, acest fapt fiind susținut de prezența a 198 de bovine, 32 de cai și 188 vaci.

²⁷ Gheorghe Ciuhandu, *Românii din Câmpia Aradului de acum două veacuri*, pp. 106-108.

Numele de familie ce apar în Conscriptiile urbariale sunt într-un număr mai mare decât numele de botez, ceea ce arată diversitatea acestora. Totuși, în prima conscripție din anul 1605 observăm că localnicii au preferat ca numele de familie să fie trecute sub patronajul unor sfinți și personaje biblice: Benedicti, Emerici, Georgius (3), Franciscus, Lukas, Michaeliy. Trendul acesta nu a fost continuat și în secolul următor decât la unele familii.

În conscripția din anul 1746 apar următoarele antroponime: Argyllan, Argylan, Andras, Baba, Balog, Bittang, Bitang, Bogdan, Brad, Bregye, Bunte (büntet-pedepsi), Bungyan, Bank, Berar, Bercsok, Bardan, Bulz, Csizmas (cizmar), Czona (csónak-barcă), Csul, Csucs (csúcs-vârf), Dalka, Dragos, Darabutz (probabil varianta lui dărab „bucată”), Dan, Dudas, Fericsan, Franciscus, Faur, Groza, Groz, Gabor, Gruja, Gergar, Guruczta, Galata, Halmagyan, Halmasan, Halmacsan, Harap (a mușca), Hatzegan, Jenei, Joannes, Josa, Jankucz, Jovutz, Jeczó, Katucz, Koszta, Kriszta, Korb (corb), Kornya, Krisan, Lakatos (lacăt), Lukacs, Male, Martinus, Marta, Mada, Markucz, Maris, Mos, Muszte (must), Nikola, Nyamcz, Nyecza, Nemes, Ollar, Orb, Oradan, Osztó (Osztói-divizie), Pak, Paul, Pantja, Pantya, Panai, Perva, Pokurar (păcurar), Posza, Pauna (Paul), Racz (rac), Rada, Ratusra (rață), Rusz (rus), Rosul (roșu), Styop (șchiop), Sandor (Alexandru), Sztan, Szúcs (blănar), Suska, Sztojan, Szaz (sas), Szabo (croitor), Tamasan, Trippa, Tzúcs, Vaszil (Vasile), Vilagosan (clar), Vlad, Zako. Cele mai populare antroponime de familie au fost: Argyllan, Argylan (8), Baba (3), Balog (3), Bittang, Bitang (5), Bogdan (2), Brad (3), Bregy (2), Csizmas (2), Dalka (3), Groz, Groza (3), Halmagyan, Halmasan (4), Harap (2), Koszta (3), Kornya (2), Krisan (2), Male (2), Mada (2), Pokurar (2), Szúcs (2), Szaz (2), Vlad (2).

În conscripția din anul 1777, a fost recenzat un alt calup de antroponime: Ardelyán, Andreika, Andrias, Baba, Bolog, Bitang, Bittang, Bitáng, Bogdán, Brád, Berar, Berczok, Bussa (búza-grâu), Bulz, Bantya, Bungó, Bucz, Bardán, Burigán, Brenda, Baul, Bozsa, Baka, Cismás, Csucs, Csunt, Csermián, Csordás, Dán, Dudás (dudás-cimpoier), Drágos, Dolga, Dehelán, Dombrovicsán, Fenisán, Groz, Groza, Gurucz, Gagyina, Galyata, Groya, Gábor, Gabor, Gyöngyós, Gubernásh, Halmadsán, Halmasdan, Haráp, Hazy (Ház-casă), Hulber, Iankucz, Iliucza, Ieftár, Iuga, Josephus, Josza, Kaprár (capră), Kalugyer (călugăr), Kapisán, Kovacs (fierar), Koszta, Korb, Kokos (cocoș), Kolka, Kornye (corn), Kreszra, Kreszta, Krissán, Kitucz, Lupucz (lup), Liseta, Mali, Mada, Maris, Mirkucz, Moldován, Moli, Musta, Muntyán, Nyamcz, Necza, Nyári (vară), Nuza, Oroszi (rus), Oroszyán, Ollár, Pantya, Pántya, Pannaj, Pandur, Pap (popă), Peszkár (pescar), Petak, Peja, Piez, Posza, Popa, Pusztaj (pustiu), Rada, Raduszav, Rus, Roslul, Rotar, Rotár, Szász, Szás, Szücs, Szűcs, Szurd, Szabó, Szabo, Szeplakán, Szerb, Sztancs, Sztavár, Stephanus, Tamasan, Tagadován, Tauesán, Tridericus, Telván, Trokár, Tudur, Tudoras, Vaszi, Vlád, Zakoi, Zsuska, Zsuskia, Zsilkucz, Zupucs, Zsofia. Din această serie cele mai utilizate au fost: Ardelyán (2), Andrias, Andreika (3), Baba (2), Bolog (5), Bitáng, Bitang (7), Bogdan (2), Brad (2), Bungó (2), Bozsa (2), Dudás (2), Dolga (2), Gábor (3), Halmadsán (5), Hulber (2), Iankucz (2), Iozsa (2), Kalugyer (2), Koszta (2), Kreszta (2), Lupucz (3), Mada (3), Maris (2), Moldován (2), Ollár

„Anthroponymy in Ineu between the XVII-XVIII Centuries,” *Astra Salvensis*, VIII (2020), no. 16, p. 27-42

(2), Pantya (3), Pandur (2), Popa (2), Rotar (3), Szücs (2), Szás, Szász (6), Szabó (4), Tagadován (3), Telván (2), Vlád (2), Zsuska (2).

În Ineu, dar și în alte regiuni, numele de familie avea rolul și de poreclă, astfel era mult mai ușor de identificat persoana. Porecele își au originea din tehnonime, toponime, coronime, polonime, ornitonime, iar altele exprimau etnia și aspectele fizice ale individului:

-porecle ce exprimă caracteristici ale aspectului fizic (ten, păr, greutate, înălțime): Baba, Mos, Orb, Rosul (roșu), Styop (Șchiopul), Szurd (surd), Gyöngyós (perlă);

-porecle care provin din tehnonime: Berar, Csizmas (cizmar), Czona (barcă), Faur (fierar), Lakatos (cel care produce lacăte), Ollar (olar), Pokurar, Szabo (croitor), Kalugyer (călugăr), Kovacs (fierar), Pandur (soldat din perioada habsburgică), Pap, Popa (preot), Peszkár (pescar), Rotar, Szücs (blănar), Dudas (cimpoier), Czona (csónak-barcă), Muszte (must), Nemes, Szerb (șerb);

-porecle care provin din toponime, coronime, polonime: Ardelyán (Ardeal),²⁸ Baba, Bulz, Brad, Halmagyan (Hălmagiu), Hatzegan (Hațeg), Krisan (Crișana), Kalugyer (Călugăreni), Kokos (Cocoș), Mada, Moldován (Moldova), Muntyán (Muntari), Jenei (Ineu),²⁹ Oradan (Oradea);³⁰

-porecle ce indică cultura etnică: Szász/Szás (sas), Rus, Oroszi (rus), Szerb (sârb);³¹

-porecle care provin din zoonime: Kokos (cocoș), Ratusra (rață), Lupucz (lup), Racz (rac), Kaprár (capră);

-porecle care provin din ornitonime: Korb (corb).

Acest sistem de nume și prenume este urmat și de prezența supranumelor și de agnomen. Supranumele are rolul de a ajuta la identificarea individului în grupul omonimelor și uneori însoțea numele personal, iar dacă acesta era prezent în exces putea să-l înlocuiască.³² De asemenea, agnomenul este un element onomastic, datat încă din Antichitate, și avea rolul unui supranume personal, pe lângă cele trei nume ale sistemului antroponimic roman: prenumele, numele ginții (*nomen gentilicum*) și supranumele (*cognomen*).³³ Agnomenul era un supranume personal care, în cele mai multe cazuri, nu se transmitea urmașilor, cum se întâmpla, de pildă, la cognomen, de aceea, rolul acestuia era să facă distincție între indivizii cu același nume.³⁴ În privința aceasta, întâlnim în antroponimia ineuană atât supranumele, cât și agnomenul: Tagadován Iován Boariul, Telván Petru Văcariul, Josephus Vulli

²⁸ Iorgu Iordan, *Dicționar al numelor de familie românești*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1983, p. 35.

²⁹ Coriolan Suci, *Dicționar istoric al localităților din Transilvania*, volum I, Iași, Editura Academiei R. S. R., 1967-1968, p. 50, 112, 101, 284, 283, 176, 125, 160, 372, 405, 411, 316.

³⁰ *Ibidem*, volum II, p. 17.

³¹ Alexandru Graur, *Nume de persoane*, București, Editura Științifică, 1965, p. 83.

³² Șerban Turcuș (coordonator), Adinel Dincă, Mihai Hasan, Victor Vizauer, *Antroponimia în Transilvania Medievală (secolele XI-XIV)*, p. 17.

³³ Victor V. Vizauer, „Antroponimia românilor din conscripția de la Rășinari (1754-1755). Aspecte generale”, în *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca*, număr LVIII, Supliment, 2019, p. 201.

³⁴ *Ibidem*.

Murarius, Gábor Mihály Mifer, Tridericus Hoch Serinarius, Szabó Istvány Sastor, Szabo Ielvan Mitej Dualij, Telván Kretsum haido Dialis, Oroszi Mihály Vinicola Dialis, Mada Iosza Hardo Colleusis, Zsilkcucz Toda Haido Dueis, Ieftár Pója Haido Danielij. O parte din aceste supranume și agnomen erau la bază tehnonime, iar celelalte erau diverse apelative prin care cetățenii se recunoșteau mai bine în comunitate.

Studierea numelor de persoane vizează nu doar recenzarea fondului onomastic transmis de izvoare, așa cum ne-am obișnuit, ci și o analiză interpretativă complexă, asupra culturii etnice și lingvistice din zona Ineu. Această pistă de cercetare dorim să o aprofundăm în primul rând pentru că Transilvania a fost una din zonele europene cu cea mai bogată diversitate antroponimică datorită diferitelor etnii care au populat-o dincolo de trinomialul români, maghiari, sași.³⁵ În cadrul acestui demers propunem, pe baza unor împărțiri, originea antroponimelor de familie, pentru a cunoaște cultura etnică și socială din Ineu.

O primă listă pe care o formăm este reprezentată de antroponimele din mediul slav, grecesc, bulgar, sârbesc, polonez. Patronimele de origine slavă sunt următoarele: Baba, Bogdan, Dragoș, Rada, Stan (Sztan), Vlad.³⁶ Cele de origine bulgară: Groza, Groz, Gruja, Iovu (Jovutz), Mada, Stoian (Sztojan), Kăpitan (Kapisán), Kolka, Stancu (Sztancs).³⁷ Alte antroponime au fost identificate din mediul grecesc, precum: Maris, Trippa, Trokár,³⁸ Alexandru (Sandor),³⁹ Vasile (Vaszil), Andrei (Andreika, Andras), Ștefan (Stephanus), Teodor (Tudur, Tudoras);⁴⁰ Felicianus, Fericsan,⁴¹ Josephus. Numărul antroponimelor poloneze este mai redus: Dombrovicsán, Iuga.⁴²

În cultura antroponimică românească au pătruns elementele din arealul răsăritean. Au fost înregistrate 60 de antroponime românești prin asociere cu cele din cultura etnică slavă, bulgară, grecească, poloneză: Bulz, Bardan, Bunea (Bungyan), Brad, Bitang, Berar, Fericsan (Ferician), Faur, Hălmăgean (Halmagyan, Halmasan, Halmacsan), Hațiegan (Hatzegan), Jenei, Iancuț (Jankucz), Corbu (Korb), Cornea (Kornya), Crișan (Krisan), Moș, Muste (Muszte), Orădean (Oradan), Pantea (Pantja), Perva, Rățușcă (Ratusra), Rus (Rusz), Șchiopul (Styop), Dehelean (Dehelán), Feneșan (Fenisán), Gruia (Groya), Gurbănescu (Gubernásh), Căprariu (Kaprár), Călugar (Kalugyer), Cocoș (Kokos), Mărcuțiu (Mirkucz), Moldoveanu (Moldován), Munteanu (Muntyán), Stacaran (Sztavár),⁴³ Constantin (Kosztá), Cristian (Kriszta), Olar, Orb, Păcurar (Pokurar), Roșul (Rosul), Lupu

³⁵ Șerban Turcuș (coordonator), Adinel Dincă, Mihai Hasan, Victor Vizauer, *Antroponimia în Transilvania Medievală (secolele XI-XIV)*, p. 17.

³⁶ Iorgu Iordan, *Dicționar al numelor de familie românești*, p. 42, 69, 180, 382, 423, 488.

³⁷ *Ibidem*, p. 231, 232, 260, 287, 426, 105, 141, 423.

³⁸ *Ibidem*, p. 293, 561, 461.

³⁹ Tatiana Petrace, *Dicționar de nume*, Iași, Editura Doxologia, 2016, p. 31.

⁴⁰ Aurelia Bălan Mihailovici, *Dicționar onomastic creștin*, p. 603, 34, 538, 560.

⁴¹ Mariann Sliz, *Anjou-kori személynévtár 1343-1359*, Budapest, Magyar Nyelvtományi Társaság, 2017, p. 84, 139.

⁴² Iorgu Iordan, *Dicționar al numelor de familie românești*, p. 177, 263.

⁴³ *Ibidem*, p. 87, 48, 88, 77, 64, 60, 198, 194, 239, 238, 266, 253, 146, 148, 157, 317, 345, 352, 362, 401, 169, 197, 232, 233, 98, 104, 138, 299, 315, 319, 424.

„Anthroponymy in Ineu between the XVII-XVIII Centuries,” *Astra Salvensis*, VIII (2020), no. 16, p. 27-42

(Lupucz), Pescar (Peszkár), Popa, Rotar, Surd (Szurd), Șerb (Szerb), Bogdan, Dragoș, Stan, Vlad, Groza, Gruia, Iovu, Colca, Stancu, Tripa, Alexandru, Vasile, Ștefan, Teodor, Iuga.

În antroponomia românească, lupul și ursul sunt recunoscute drept simboluri ale vitalității, sănătății fizice, inițiatori și purtători de cunoaștere (precum un tată).⁴⁴ În cazul Ineului, antroponimul Lupu îl găsim în grafia Lupucz și este utilizat ca nume de familie, iar Urs apare des la numele personal. Cele două nume, cu forma lor simplă sau derivată, demonstrează că obiceiul de a atribui copiilor astfel de nume este vechi și a fost transmis din tată în fiu, de-a lungul mai multor generații.⁴⁵ Pe baza unor statistici antroponimice pentru întreaga țară, numele de familie Lupu este clasat pe locul al patrulea în grupa a treia de frecvență, cu 45.495 de apariții, iar Ursu ocupă locul 101 în grupa a treia de frecvență, cu 21.349 de apariții.⁴⁶ Istoricul Victor Vizauer este de părere că antroponimul Lup era important în secolul al XIII-lea, deoarece era necreștin sau precreștin, de aceea îl regăsim și în secolul al XVIII-lea.⁴⁷

Numele de familie Jenei s-a format de la toponimul Ineu, însă mai există încă o versiune cu privire la originea acestui antroponim. De pildă, lingvistul Iorgu Iordan este de părere că Jenei s-a format de la termenul geană.⁴⁸ Totuși, primele izvoare cu privire la Ineu redau numele localității sub diferite forme: Jeneu,⁴⁹ Jenew,⁵⁰ Ieneu,⁵¹ Borosineu,⁵² Ienö.⁵³ Acestea sunt primele forme din secolele XIII-XIV a toponimului Ineu și din care rezultă că, în secolul al XVIII-lea, a fost transmis și în varianta Jenei. Un alt motiv pentru care credem că Jenei s-a format datorită toponimului Ineu sunt informațiile păstrate din secolul al XVII-lea, care atestă prezența episcopiei Ienopolei și care, pentru o perioadă, își avea reședința la Ineu.⁵⁴

Patronimul Pokurar este întâlnit pe teritoriul României, în Ungaria, Bosnia-Herțegovina, precum și pe coasta Adriatică a Croației, înainte de secolul al X-lea

⁴⁴ Simona Goicu-Cealmof, „Sacrul în antroponomia românească”, în Oliviu Felecan (editor), *Name and Naming. Proceedings of the Fourth International Conference on Onomastics „Name and Naming”*, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2017, p. 167; Victor Vizauer, „Povestea unui nume: antroponimul Farkas (Lupu) în Transilvania veacului al XIII-lea. Posibilități și opinii”, în *Acta Musei Maramorosiensis*, număr XI, 2015, p. 27.

⁴⁵ Simona Goicu-Cealmof, „Sacrul în antroponomia românească”, p. 167.

⁴⁶ *Ibidem*, pp. 167-168.

⁴⁷ Victor Vizauer, „Povestea unui nume”, p. 25.

⁴⁸ Iorgu Iordan, *Dicționar al numelor de familie românești*, p. 266.

⁴⁹ *Documente privind istoria Transilvaniei, veacul XI, XII și XIII*, volum I, București, 1951, pp. 22-27.

⁵⁰ Gusztáv Wenzel, *Codex diplomaticus continuatus Arpádkori uj okmánytár*, volum XII, Budapesta, 1874, număr 458, pp. 566-567.

⁵¹ Georgius Fejér, *Codex Diplomaticus Hungariae Ecclesiasticus ac Civilis*, volum XII-2, Buda, 1832, pp. 192-195

⁵² *Documente privind istoria Transilvaniei, veacul al XIV-lea*, volum IV, București, 1955, pp. 357-358.

⁵³ Georgius Fejér, *Codex Diplomaticus Hungariae Ecclesiasticus ac Civilis*, volum X-1, Buda, 1834, pp. 747-748.

⁵⁴ Pavel Tripa, *Trecutul orașului Ineu și al cetății Ienopolei*, Deva, Editura Emia, 2007, pp. 119-120.

sub forma de pecurar.⁵⁵ Termenul a ajuns în zona noastră sub forma de păcurar și este de origine latină, „pecus” reprezentând activitățile păstorești.⁵⁶

Patronimele de origine maghiară sunt prezente în cultura antroponimică ineuană, dar într-o proporție mai mică față de cele românești. Au fost catalogate 28 de antroponime maghiare: Dudas, Gabor (Gábor),⁵⁷ Lakatos, Nyamcz, Nyecza, Nemes, Szúcs, Suska, Szabo, Tzúcs, Vilagosan, Bungó, Bungó, Burigán, Cismás, Csucs, Csunt, Csordás, Gagyina, Gyöngyós, Kovacs, Kitucza, Nyári, Oroszi, Oroszyán, Pap, Pusztaj, Szeplakán, Zsuska, Zsuskia.⁵⁸ În privința aceasta, au fost identificate numeroase antroponime cu grafie maghiară: Ardelyán, Andreika, Bogdán, Brád, Bardán, Dán, Drágos, Dehelán, Fenisán, Halmagyan, Halmasan, Halmacsan, Hatzegan, Jankucz, Jovutz, Jeczó, Katucza, Koszta, Kriszta, Kornya, Lukacs, Markucz, Muszte, Ollar, Pantja, Pantya, Pokurar, Ratusra, Rusz, Rosul, Styop, Sztan, Szaz, Vaszil. Antroponimul Kovacs s-a format datorită unor activități ce țin de fierărit, fiind localizat prima dată în Polonia și Ungaria, după care s-a răspândit și în țările Belarus, Slovenia, ajungând și în Ineu.⁵⁹

În cultura antroponimică din Ineu au fost utilizate nume de familie cu semnificații biblice, promovate de ambele biserici din Răsărit și Occident, fiind foarte apreciate în rândul creștinilor. Printre aceste antroponime omologate de biserică se găsesc cele de origine ebraică: Dan, Joannes, Ilie (Iliucza),⁶⁰ Toma (Tamasan), Michaeliy,⁶¹ Josza, Josa.⁶² Alături de antroponimele creștine au fost identificate și cele care nu au legătură cu mediul religios, acestea fiind de origine latină: Luca (Lukacs), Paul,⁶³ Martinus, Benedicti, Georgius, Franciscus,⁶⁴ Pokurar, Lupucz.⁶⁵ Antroponime de etnie arameeană au fost identificat doar unul: Marta.⁶⁶ Cultura antroponimică a fost completată și de nume de familie germane: Gergen (Gergar), Emerici,⁶⁷ Huldbert (Hulber), Mali.⁶⁸ Conform unor statistici, în zona carpato-balcanică, erau utilizate patronime de inspirație biblică, precum: Ioan, Nicolae, Petru, Ștefan, Gheorghe, Teodor, dar frecvența lor este mai redusă spre deosebire de numele personal, iar acest lucru se poate observa și în cultura

⁵⁵ Ionel Boamfă, „Spatial Distribution of Pastoral Activities in Romania based on Anthroponimy”, în *Analele Universității din Craiova. Seria Geografie*, număr 14, 2011, pp. 79-80.

⁵⁶ Elena Crăcea, *Dicționar latin-român, român-latin*, Constanța, Editura Steaua Nordului, 2009, p. 525.

⁵⁷ Victor V. Vizauer, „Povestea unui nume”, p. 184, 212.

⁵⁸ Wilfried Seibicke, *Historisches deutsches vornamenbuch*, volum I, Berlin/New York, Editura Walter de Gruyter, 1996, p. 538.

⁵⁹ Ionel Boamfă, „Peculiarities of the Chrono-Spatial Distribution of the Anthroponyms”, p. 49.

⁶⁰ Aurelia Bălan Mihailovici, *Dicționar onomastic creștin*, p. 135, 277, 274.

⁶¹ <http://www.santiebeati.it/dettaglio/21150>, accesat la data de 24 mai 2020, pentru antroponimele Toma, Michaeliy.

⁶² Wilfried Seibicke, *Historisches deutsches vornamenbuch*, volum I, p. 610.

⁶³ <http://www.santiebeati.it/dettaglio/21800>, accesat la data de 24 mai 2020.

⁶⁴ Wilfried Seibicke, *Historisches deutsches vornamenbuch*, volum I, p. 244, 269, 139 și volum II, p. 58.

⁶⁵ Elena Crăcea, *Dicționar latin-român, român-latin*, p. 525, 128.

⁶⁶ Wilfried Seibicke, *Historisches deutsches vornamenbuch*, volum I, p. 359.

⁶⁷ Mariann Sliz, *Anjou-kori személynévtár 1343-1359*, p. 93, 80.

⁶⁸ Wilfried Seibicke, *Historisches deutsches vornamenbuch*, volum I, pp. 424, 168.

antroponimică ineuană.⁶⁹ De asemenea, antroponimele Pap și Popa sunt patronime religioase, care apar nu doar în Ineu, ci și în țări precum Grecia, Cipru, Ungaria.⁷⁰

În concluzie, cultura onomastică ineuană este variată și bogată mai ales în privința antroponimelor creștine. Clasificarea antroponimelor veterotestamentare, neotestamentare, teoforice, hagianime și de sfinți militari demonstrează preferința localnicilor în alegerea numelor onomastice creștine. În privința aceasta, hagianimele au înregistrat un succes, dar cele mai populare erau Petru, Ioan, Mihaly, Teodor, Jovan, Gheorghe, Marian, Gavril. În altă regiune, precum Rășinari, în secolul al XVIII-lea, antroponimele Petru și Ioan nu ocupau primele locuri, așa cum era situația la Ineu.⁷¹ Merită să mai amintim că o parte dintre antroponimele utilizate în perioada habsburgică, mai exact cele din anii 1605, 1746 și 1777, se aflau în grafie maghiară, iar acest lucru demonstrează că originea antroponimelor este variată și inspirată de cele mai multe ori din *Biblie*.

Conscripțiile din secolul al XVII-lea și al XVIII-lea au scos la lumină informații inedite despre mediul socio-economic, demografic și antroponimic al Inelui. Structura socială a Inelui era bine structurată în anul 1746, deoarece iobagii făceau parte din două categorii, cea a militarilor și a civililor, însă această delimitare se pierde în anul 1777. Nu s-a păstrat aceeași continuitate nici în privința categoriilor sociale. În anul 1746, au fost identificate trei categorii sociale, iobagi cu casă și pământ (*hospites*), iobagi de mâna a doua, cu casă, fără pământ (*subhospites*) și iobagi fără pământ taxabil (*Inquilini*), iar din anul 1777 doar două s-au menținut în ierarhie, *hospites* și *inquilini*. De asemenea, majoritatea iobagilor erau deținători de o proprietate, iar în unele cazuri existau alții cu 3, chiar 4 terenuri. Încă un aspect important pe care trebuie să-l reținem este cel cu privire la demografia Inelui în secolele XVII-XVIII. Conscripțiile urbariale redau o imagine despre populația Inelui, mai ales pentru secolul al XVIII-lea, unde apar alături de patronime, copiii și frații acestora. Deși nu știm cu precizie care a fost numărul total al populației din Ineu, însă se transmit, prin intermediul documentelor, primele informații despre situația locuitorilor. Din perspectivă economică, conscripțiile prezintă că principala activitate și sursă de venit a localnicilor a fost creșterea animalelor și abia apoi agricultura, apicultura și somelieritul.

Izvoarele primare din secolele XVII-XVIII au îmbogățit cultura antroponimică din Ineu prin diversitatea numelor de familie și utilizarea porecelor, supranumelor și agnomenelor. Pe baza tipurilor de porecle identificate mai sus reiese faptul că cele mai multe își au originea în meseriile existente la acea vreme. Motivele pentru care poreclele sunt la bază tehnonime se datorează pe de o parte familiei care practicase cândva acele activități, iar pe de altă parte activităților meșteșugărești care erau atât de importante încât au ajuns să îi influențeze pe localnici preluând astfel, diverse nume de meserii. Alte porecle, aproape la fel de numeroase precum meseriile, au fost toponimele, ceea ce ne poate sugera mobilitatea ineaunilor dintr-o localitate în alta și importanța pe care o aveau față de

⁶⁹ Ionel Boamfă, „Peculiarities of the Chrono-Spatial Distribution of the Anthroponyms”, p. 52.

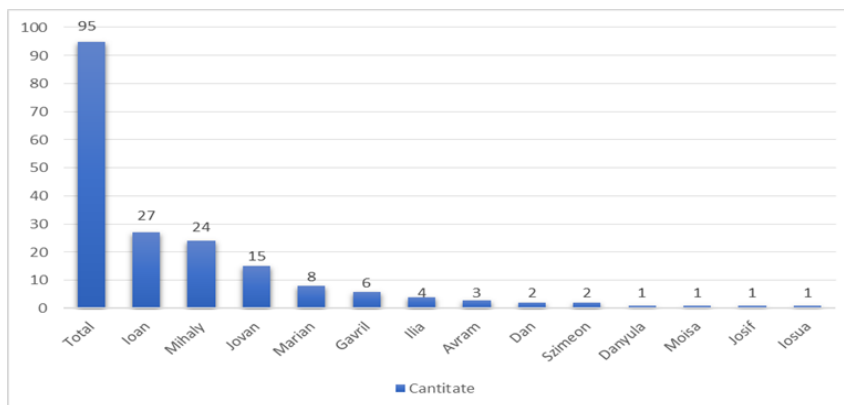
⁷⁰ *Ibidem*, p. 49.

⁷¹ Victor V. Vizauer, „Antroponimia românilor din conscripția de la Rășinari”, p. 199.

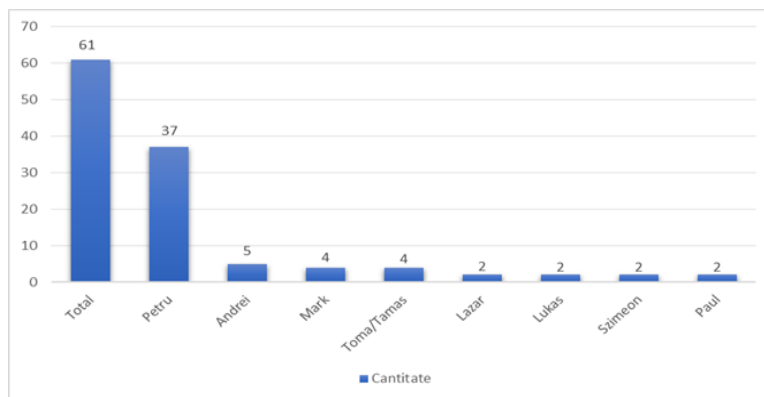
o localitate. Putem observa pe baza antroponimelor recenzate că cele mai populare în anul 1605 erau doar Georgius (3), pentru anul 1746 întâlnim mai multe Argyllan, Argyllan (8), Bittang, Bitang (5), Halmasan (4), Koszta (3), Baba (3), Balog (3), Brad (3), iar în anul 1777, Bitang (7), Szás, Szász (6), Bolog (5), Szabó (4), Tagadován (3), Rotar (3), Andreika (3), Pantya (3), Lupucz (3), Mada (3), Gábor (3).

Cultura antroponimică ineuană a fost bogată între secolele XVII-XVIII datorită faptului că era o zonă de frontieră între Transilvania și Ungaria, iar acest lucru a permis pătrunderea mai multor influențe venite dispre Occident și Orient. Au fost identificate 26 de patronime de diferite origini, dintre care cele mai numeroase au fost cele grecești (10), bulgare (8), slave (6) și polone (2). Pe această filieră, cultura antroponimică din Ineu s-a îmbogățit, fiind asociate 60 de patronime românești. În cultura antroponimică din Ineu au mai fost înregistrate 28 de patronime maghiare, mult mai puține decât cele românești. Locuitorii ineuani utilizau patronime și din mediul religios, reprezentând personaje biblice și sfinți preferați, care erau în mare parte de origine latină și ebraică. Au fost înregistrate 6 nume de familie care provin din ebraică, 8 din latină și 4 germane (vezi graficul 7).

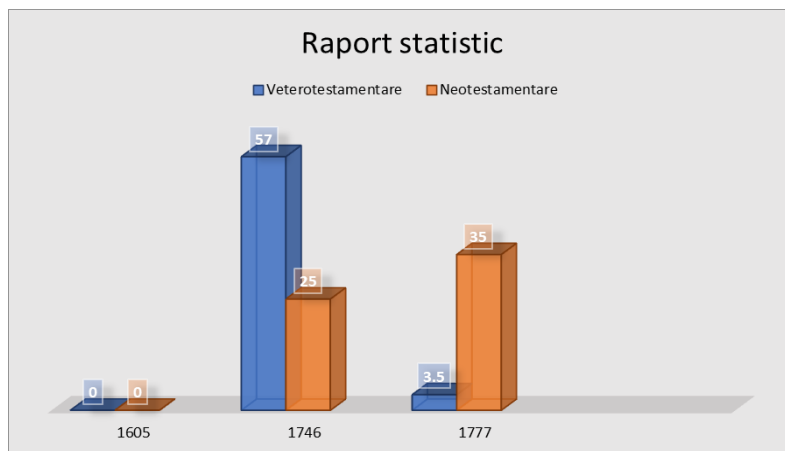
ANEXE

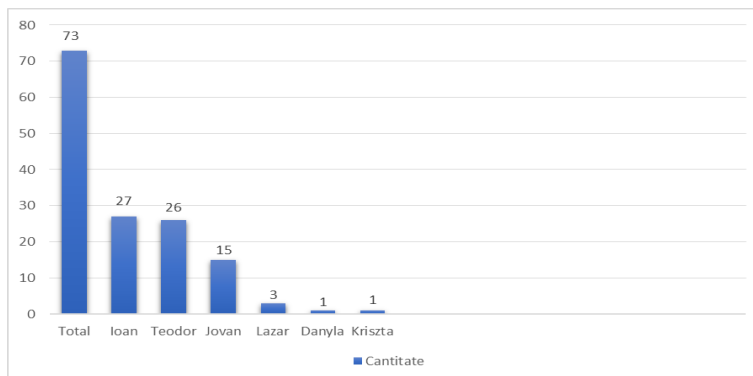
Graficul 1: Antroponime veterotestamentare pentru secolele XVII-XVIII

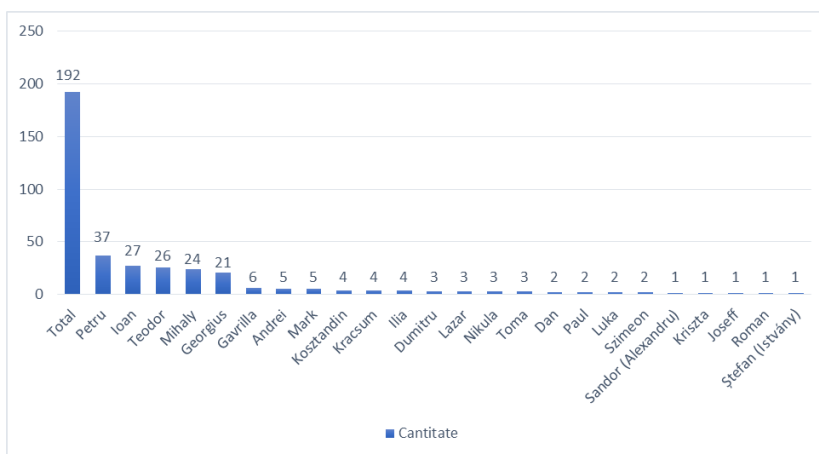
Graficul 2: Antroponime neotestamentare pentru secolele XVII-XVIII

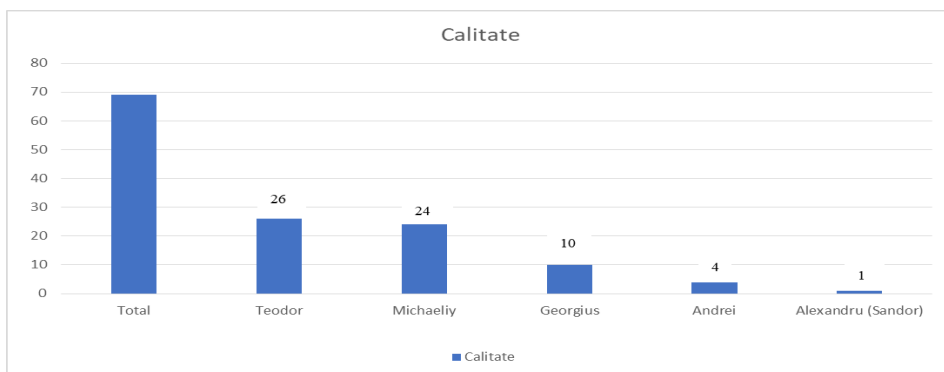
Graficul 3: Comparație grafică purtători antroponime veterotestamentare-neotestamentare

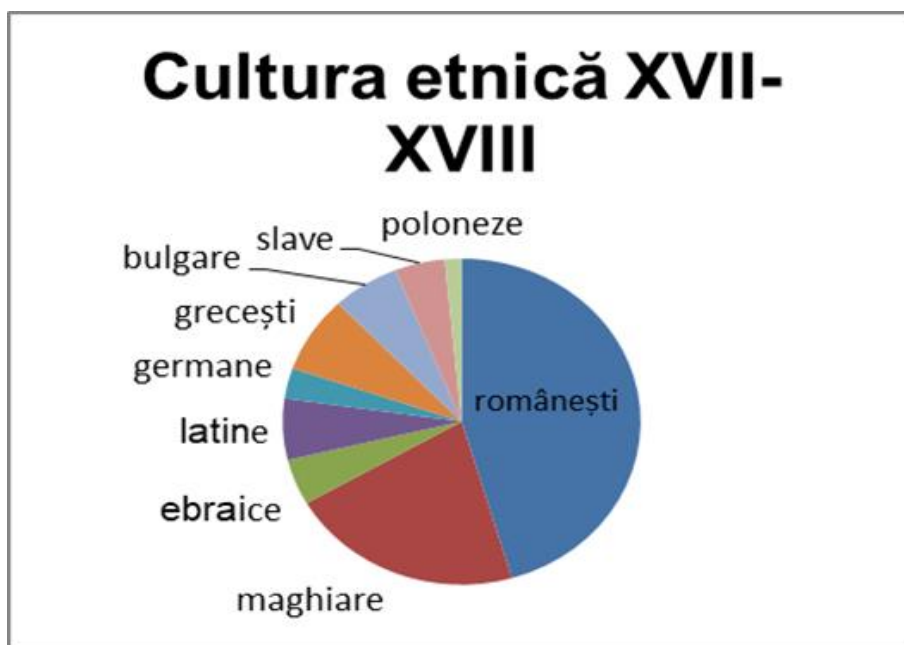
Graficul 4: Antroponimele teoforice pentru secolele XVII-XVIII

Graficul 5: Hagionimele pentru secolele XVII-XVIII

Graficul 6: Antroponimele Sfinților Militari pentru secolele XVII-XVIII

Graficul 7: Cultura etnică